

Правни основ за доношење Програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја града Новог Пазара у 2021. години (у даљем тексту Програм) садржан је у члану 13 став 1, Закона о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју („Сл.Гласник РС„бр.10/2013,142/2014,103/15,101/16,) и усвајањем одлуке о буџету за 2021. годину бр.400-31/20 од 21.12.2020. године („Сл.гласник града Новог Пазара“ бр.16/20 од 23.12.2020.) којом се прописује да се средства за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја града Новог Пазара користе на основу утврђеног Програма, који доноси Скупштина града Новог Пазара уз сагласност Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде.

ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПОЉОПРИВРЕДНЕ ПОЛИТИКЕ И ПОЛИТИКЕ РУРАЛНОГ РАЗВОЈА ЗА Нови Пазар за 2021.годину

I. ОПШТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ И ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ ПЛАНИРАНИХ МЕРА

Анализа постојећег стања

Географске и административне карактеристике: Град Нови Пазар се налази у западној Србији, припада Рашком округу заједно са општинама Крљево, Тутин, Рашка, Врњачка бања. Граничи се са општинама: Сјеница, Тутин, Лепосавић, Ивањица. Нови Пазар је удаљен 270 км од Београда Ибарском магистралом. Нови Пазар је један од важнијих центара на ибарској магистралаи, а са врло фреквентним саобраћајницама повезан је са Београдом, Подгорицом и Приштином. Налази се на 25. километру трасе будућег аутопута Београд - јужни Јадран. Површина општине је 742 км² на надморској висини од 496 метра. На подручју града постоји 99 катастарских општина и то: КО Нови Пазар, КО Алуловиће, КО Бајевица, КО Бања, КО Баре, КО Батњик, КО Бекова, КО Беле Воде, КО Ботуровина, КО Брђани, КО Брестово, КО Вареве, КО Вевер, КО Видово, КО Витковиће, КО Војковиће, КО Војниће, КО Врановина, КО Вучиниће, КО Вучија Локва, КО Голице, КО Горња Тушимља, КО Гошево, КО Грађановиће, КО Грачане, КО Грубетиће, КО Дежева, КО Дојиновиће, КО Долац, КО Дољани, КО Драгочево, КО Драмиће, КО Жуњевиће, КО Забрђе, КО Златаре, КО Иванча, КО Избице, КО Јабланица, КО Јавор, КО Јанча, КО Јова, КО Кашаљ, КО Ковачево, КО Кожље, КО Копривница, КО Косуриће, КО Крушево, КО Кузмичево, КО Леча, КО Лопужње, КО Лукаре, КО Лукарско Гошево, КО Лукоцрево, КО Мишчиће, КО Мур, КО Мухово, КО Неготинац, КО Одојевиће, КО Окосе, КО Осаоница, КО Осоје, КО Охоље, КО Павље, КО Паралово, КО Пасји Поток, КО Пиларета, КО Побрђе, КО Пожега, КО Пожежина, КО Полокце, КО Попе, КО Постење, КО Прћенова, КО Пуста Тушимља, КО Пустовлах, КО Радалица, КО Рајетиће, КО Рајковиће, КО Рајчиновиће, КО Рајчиновићка Трнава, КО Раковац, КО Раст, КО Себечево, КО Ситниче, КО Скуково, КО Слатина, КО Смилов Лаз, КО Средња Тушимља, КО Страдово, КО Судско Село, КО Тенково, КО Туново, КО Трнава, КО Хотково, КО Цоковиће, КО Чашић Долац, КО Шавци, КО Шароње, КО Штитаре. Просечна густина насељености је 144 становника на 1 км².

Природни услови и животна средина: На подручју Новог Пазара доминира брдски тип рељефа, али су присутни и планински предели, који се пружају јужном и северном страном територије. У непосредној близини се налазе Пештерска висораван, Копаоник, Голија, Мокра гора и Рогозна. Коте терена се крећу од 500-1500 метара надморске висине. Пољопривредни рејони су издвојени према котима терена. Равничарско-долински, односно сточарско-ратарски рејон обухвата терене до 800 метара надморске висине на којима су лоцирана најквалитетнија земљишта без већих ограничења за реализацију пољопривредних делатности. Планинско брежуљкасти, односно сточарско-воћарски рејон простире се средишњим делом планинског подручја, на којима су најзаступљенија земљишта V-VII бонитетне класе, пашњаци, природне ливаде. Укупна површина земљишта на подручју града Новог Пазара износи 74170 ха. Према педолошкој карти коју је дао Институт за земљиште из Београда, на територији града Новог Пазара, у оквиру две основне класе (аутоморфна и хидроморфна) заступљена су следећа земљишта: смоница, алувијално-ливадска црница, гајњача, гајњача у лесивирању, смеђе рудо земљиште на

пешчару, делувијум у оподзољавању, еродирано-параподзоласто земљиште, алувијални нанос иловести, алувијални нанос глиновити, алувијални нанос забарен и смеђе скелетоидно земљиште на шкриљцима. По заступљености класа земљишта, мањи део припада категорији обрадивог земљишта, с обзиром да 90% укупних површина града чине земљишта IV-VIII класе бонитета, док се мањи део површина I и III класе бонитета. Клима - Комплекс физичко-географских услова на територији града Новог Пазара условљава стварање умерено - континенталне климе која се одликује већим годишњим колебањима температуре, са често израженим екстремним температурним вредностима. Са становишта пољопривреде, такви услови одговарају сточарској производњи, као и производњи воћа (шљива, јабука) и ратарских усева (пшеница, кукуруз, јечам, овас). Воде - Град Нови Пазар се може похвалити бројним извориштима термалних и минералних вода а најпознатији су Новопазарска бања, Рајчиновићка бања, Слатинска, Дежевски кисељак. Такође на овој територији се налазе сливови пет река Рашке, Јошанице, Дежевске, Људске и Трнавице. Шуме - На територији града Новог Пазара шуме се простиру на 37.488,11 ха, што чини 51% укупних површина територије града. Шуме у државном власништву покривају 10.706 хектара, а шуме у приватном власништву 26.782,11 хектара. Пошумљено изван шуме је 11,27 ха четинарима, и 3,60 ха лишћарима. Посечена дрвна запремина укупно лишћара 1717 м³, а четинара 2038 м³. Биљни и животињски свет - На основу приказивања дистрибуције биодиверзитета према географској рејонизацији територија, град Нови Пазар припада региону Западне Србије. Биљни свет - Пољопривредне површине чине око 50% територије града Новог Пазара, па је природна вегетација ограничена на делове под шумом, пашњацима и ливадама. Животињски свет - Врсте дивљих животиња које преовлађују су зечеви, лисице, вукови, дивље свиње. Птичје заједнице укључују птице селице као што су ласте и роде. Врсте које преовлађују у смислу лова су препелице и фазани. Рибље заједнице знатно зависе од количине и квалитета воде у рекама и потоцима.

Стање и трендови у руралном подручју

Демографске карактеристике и трендови: Према попису становништва из 2002. године укупан број становника износио је 85996 а према попису из 2011. године, укупан број становника града Новог Пазара износио је 100.410, процењен број становника са стањем 30.06.2019. године је 107071, са просечном густином насељености од 144 ст/км². У структури становништва, деца старости до 6 година (предшколски узраст) укупно има 10.499 од тога 4981 ж и 5518 м; деца старости 7-14 година (узраст основне школе) укупно има 13.695 од тога 6641 ж и 7054 м; деца старости 15-18 година (узраст средње школе) укупно има 6.764 од тога 3345 ж и 3417 м; деца старости 0-17 година укупно има 29.362 од тога 14182 ж и 15180 м; број младих 15-29 година има укупно 23.740 од тога 11664 ж и 12076 м; радни контингент становништва од 15-64 година има укупно 71345 од тога 35924 ж и 35421 м. Просечна старост становништва износи 35 година. Просечан број чланова домаћинства је 4,17. Број малолетних од 0-17 година износи 27,42%. Број пунолетних становника је 72,58% од укупног броја становника. Што се тиче демографских тенденција у табелама је приказана промена броја становника, по подацима пописа становништва из 2002 и 2011. године. Анализом табеле може се закључити да се укупан број становника повећао за 14414, од тог броја на градском подручју КО Нови Пазар број становника се повећао за 11923 а на сеоском 2491. По попису из 2002. године на подручју КО Нови Пазар има 54604 становника или 63,50% од укупног броја становника а сеоско 31392 или 36,50%, а по попису из 2011. године на подручју КО Нови Пазар има 66527 становника или 66,26% од укупног броја становника док је сеоско 33883 или 33,74%. Процентуално је смањен број становника на сеоском подручју док је у укупном броју повећан за 2491 становника. Повећање је приметно у местима која гравитирају ка градском подручју.

Број становника Новог Пазара према пописима из 2002. и 2011. године

Редни број	Насељено место	2002.година	2011.година	повећање/смањење	површина км2	Редни број	Насељено место	2002.година	2011.година	повећање/смањење	површина км2
1.	Алуловиће	362	314	-48	10,22	20.	Голице	64	48	-16	6,30
2.	Бајевица	563	537	-26	5,13	21.	Горња Тушимља	33	18	-15	3,50
3.	Бања	466	566	+100	3,47	22.	Гошево	50	30	-20	15,16
4.	Баре	36	39	+3	5,66	23.	Грађановиће	19	11	-8	3,66
5.	Батњик	58	79	+21	4,31	24.	Грачане	28	19	-9	6,37
6.	Бекова	116	79	-37	15,31	25.	Грубетиће	259	148	-111	13,04
7.	Беле Воде	872	893	+21	14,42	26.	Дежева	238	288	+50	2,06
8.	Ботуровина	218	198	-20	3,83	27.	Дојиновиће	120	49	-71	4,63
9.	Брђани	195	137	-58	17,00	28.	Долац	87	66	-21	11,23
10.	Брестово	5	0	-5	3,87	29.	Дољани	89	127	+38	5,20
11.	Варево	501	604	+103	2,67	30.	Драгочево	112	86	-26	8,41
12.	Вевер	18	9	-9	3,66	31.	Драмиће	80	50	-30	8,14
13.	Видово	90	91	+1	2,46	32.	Жуњевиће	211	363	+152	17,10
14.	Витковиће	30	36	+6	8,41	33.	Забрђе	49	41	-8	6,02
15.	Војковиће	36	20	+16	13,89	34.	Златаре	12	9	-3	3,10
16.	Војниће	115	197	+82	3,37	35.	Иванча	813	1038	+225	2,24
17.	Врановина	274	284	+10	10,13	36.	Избице	1949	1596	-353	17,57
18.	Вучиниће	245	146	-99	18,72	37.	Јабланица	27	17	-10	4,03
19.	Вучја Локва	15	7	-8	10,70	38.	Јавор	18	9	-9	7,40

Број становника Новог Пазара по пописима из 2002. и 2011.године

Редни број	Насељено место	2002.година	2011.година	повећање/смањење	Површина км2	Редни број	Насељено место	2002.година	2011.година	повећање/смањење	Површина км2
39.	Јанча	332	526	+194	14,55	58.	Одојевиће	50	15	-35	13,44
40.	Јова	21	15	-6	7,67	59.	Окосе	36	26	-10	1,88
41.	Кашаљ	35	19	-16	8	60.	Осаоница	284	146	-138	11,73
42.	Ковачево	243	240	-3	8	61.	Осоје	966	1686	+720	4,28
43.	Кожље	618	577	-41	8,96	62.	Охоље	179	134	-45	5,10
44.	Копривница	12	86	+74	4,46	63.	Павље	178	134	-44	7,28
45.	Косуриће	125	90	-35	8,09	64.	Паралово	982	1333	+351	3,32
46.	Крушево	486	425	-61	7,63	65.	Пасји Поток	42	13	-29	8,72
47.	Кузмичево	133	99	-34	8,94	66.	Пиларета	26	6	-20	1,02
48.	Леча	319	327	+8	19,21	67.	Побрђе	2176	2889	+713	2,60
49.	Лопужње	70	36	-34	11,13	68.	Пожега	523	513	-10	7,25
50.	Лукаре	489	415	-74	11,59	69.	Пожежина	251	144	-107	3,76
51.	Лукарско Гошево	850	757	-93	12,23	70.	Полокце	117	83	-34	5,69
52.	Лукоцрево	186	132	-54	5,44	71.	Попе	83	69	-14	0,07
53.	Мишчиће	231	202	-29	2,69	72.	Постење	3471	3930	+459	9,91
54.	Мур	3462	4169	+707	7,57	73.	Прђенова	159	177	+18	2,18
55.	Мухово	545	705	+160	25,38	74.	Пуста Тушимља	53	18	-35	0,02
56.	Неготинац	26	10	-16	4,02	75.	Пустовлах	28	6	-22	2,01
57.	Нови Пазар	54604	66527	+11923	15,28	76.	Радаљица	152	99	-53	2,02

Број становника Новог Пазара према пописима из 2002. и 2011.године

Редни број	Насељено место	2002.година	2011.година	повећање/смањење	Површина км2	Редни број	Насељено место	2002.година	2011.година	повећање/смањење	Површина км2
77.	Рајетиће	63	30	-33	1,03	96.	Чашић Долац	76	177	+101	11,22
78.	Рајковиће	29	17	-12	2,02	97.	Шавци	247	330	+83	1,24
79.	Рајчиновиће	537	659	+122	0,66	98.	Шароње	398	299	-99	5,56
80.	Рајчиновићка Трнава	208	189	-19	3,19	99.	Штитаре	77	100	+23	6,52
81.	Раковац	21	7	-14	0,05	Укупно за свих 99 КО		85996	100410	+14414	
82.	Раст	51	50	-1	3,05						
83.	Себечево	897	886	-11	5,89						
84.	Ситнице	778	876	+98	0,89						
85.	Скуково	23	17	-6	10,02						
86.	Слатина	297	245	-52	1,25						
87.	Смилов Лаз	8	0	-8	5						
88.	Средња Тушимља	40	14	-26	3,02						
89.	Страдово	19	12	-7	0,02						
90.	Судско Село	87	67	-20	0,08						
91.	Тенково	89	75	-14	0,07						
92.	Трнава	694	946	+252	4,95						
93.	Туново	128	90	-38	6,09						
94.	Хотково	193	282	+89	0,38						
95.	Цокловиће	20	7	-13	2,05						

Диверзификација руралне економије: Када је реч о диверзификацији руралне економије може се закључити да је привредна делатност у граду Новом Пазару разноврсна. Најзначајније привредне делатности су трговина, текстилна, дрвна, прерађивачка и грађевинска индустрија. На територији града регистровано је 1180 привредних друштава и 3.780 предузетника са стањем 30.06.2020. (сајт АПР), по секторима делатности су најзаступљеније трговина, прерађивачка делатност, саобраћај и складиштење, услуге смештаја и исхране, грађевинарство, административне и помоћне услужне делатности. Регистрована запосленост укупно износи 21038 становника од тога запослени у правним лицима 14572; предузетници, лица која самостално обављају послове и лица запослена код њих 5874; регистровани индивидуални пољопривредници 592. По секторима делатности највише запослених је у прерађивачкој индустрији 3887, затим трговина 3855, грађевинарство 2042, саобраћај и складиштење 1443, услуге смештаја и исхране 849, остале услужне делатности 635, док делатност пољопривреда, шумарство и рибарство има 60 запослених. Доминира секундарна делатност а када се ради о пољопривредној производњи, може се константовати да доминирају ситни, неспецијализовани пољопривредни произвођачи без јасне пословне и тржишне оријентације. Резултат овакве производне структуре и слабе уређености су ниски и нередовни приходи уз одсуство озбиљног планирања, развоја и већих инвестиција. Због тога своју шансу за развој пољопривредници виде у формирању удружења пољопривредника уз помоћ Градске управе и Пољопривредне саветодавне и стручне службе. На територији града Новог Пазара има регистровано тридесетак удружења у области пољопривреде. Регистровано је укупно 462 удружења на дан 30.06.2020. године (сајт АПР). По попису пољопривреде из 2012. године, на територији града Новог Пазара је евидентирано 5.044 пољопривредних газдинстава. По подацима Трезора - март 2021. године укупан број регистрованих пољопривредних газдинстава на територији града Новог Пазара је 3344, од тога активних 2999 газдинстава. Укупан број незапослених пријављених у НСЗ износи 23461 од тога жене 12166, просечна старост укупно 38,40 година а жене 38,19, са следећом квалификационом структуром по степенима стручне спреме: I степен укупно 9.092 од тога жене 4.877, просечна старост укупно 42,35 година а жене 43,27; II степен укупно 762 од тога жене 256, просечна старост укупно 48,11 година а жене 49,73; III степен укупно 4.479 од тога жене 1.929, просечна старост укупно 41,96 година а жене 41,05; IV степен укупно 7.382 од тога жене 4.129, просечна старост укупно 31,35 година а жене 31,37; V степен укупно 64 од тога жене 16, просечна старост укупно 49,22 година а жене 45,88; VI-1 степен укупно 160 од тога жене 79, просечна старост укупно 46,05 година а жене 44,18; VI-2 степен укупно 168 од тога жене 98, просечна старост 33,64 година а жене 33,47; VII-1 степен укупно 1341 од тога жене 776, просечна старост 32,14 година а жене 31,46; VII-2 степен укупно 9 од тога жене 5, просечна старост укупно 36,22 година а жене 34,60; VIII степен укупно 4 од тога жене 1, просечна старост укупно 36,75 година а жене 34 (стање на дан 28.02.2021. НСЗ). Незапослена лица по полу и годинама старости: 15-19 година укупно 895 од тога жене 436; 20-24 година укупно 3.374 од тога жене

1.758; 25-29 година укупно 3.044 од тога жене 1.633 ; 30-34 године укупно 2.732 од тога жене 1.410 ; 35-39 година укупно 2.682 од тога жене 1.385; 40-44 година укупно 2.532 од тога жене 1.334; 45-49 година укупно 2.519 од тога жене 1.360 ; 50-54 година укупно 2.302 од тога жене 1.254; 55-59 година укупно 2.025 од тога жене 1.036; 60-64 године укупно 1.355 од тога жене 559; 65 и више година укупно 1 од тога жене 1 (стање на дан 28.02.2021.год.НСЗ). Незапослена лица по полу и дужини тражења посла : до 3 месеца укупно 1.427 од тога жене 632; од 3 до 6 месеци укупно 2.138 од тога жене 1.154 ; од 6 до 9 месеци укупно 943 од тога жене 490 ; од 9 до 12 месеци укупно 539 од тога жене 288; од 1 до 2 године укупно 3.425 од тога жене 1.734; од 2 до 3 године укупно 2.407 од тога жене 1.298; од 3 до 5 година укупно 3.018 од тога жене 1.509 ; од 5 до 8 година укупно 2.710 од тога жене 1.301; од 8 до 10 година укупно 1.542 од тога жене 712 и преко 10 година укупно 5.312 од тога жене 3.048 (стање на дан 28.02.2021.год.НСЗ).Пошто у структури незапослених доминира број неквалификованих радника пружа добру основу за запошљавање у пољопривреди. Такође, гледајући године старости да су преко 50 година 5683 лица незапослена , која ће тешко наћи запослење код приватних предузетника, постоји основа за подстицање запошљавања преко неког програма у пољопривреди. На основу географских специфичности , у близини Црне Горе, Босне и Херцеговине, са доминантним брдско -планинским подручјем са планинама Голија и Рогозна, близина Пештерске висоравни, пружа могућност развоја сеоског туризма, производњу здраве хране, сакупљање шумских плодова и лековитог биља ,такође имамо и богату културно-историјску баштину, што представља добру основу за унапређење сеоског туризма.

Рурална инфраструктура: За град Нови Пазар се може рећи да има слабо развијену инфраструктуру, што је једним делом последица лошег географског положаја, али и ниских улагања у исту у ранијем периоду. Путна мрежа - Укупна дужина путне мреже на територији града Новог Пазара је 733,889 км,од тога савремени коловоз укупно 224,593. Дужина државних путева I реда износи 64,257 од тога савремени коловоз 64,257.Државни путеви II реда свега 87,632 од тога савремени коловоз 73,336 км.Укупна дужина општинских путева износи 582 km , са савременим коловозом 87 км. Преко њене територије пролазе два државна пута првог реда, магистрални пут М-22 -Ибарска магистрала и М-8 . Укупна дужина путева II реда на територији општине износи 87,632 km чини 11,94 % укупне дужине путева. Фиксна телефонија и поштанске услуге - Телекомуникациона мрежа у насељима Новог Пазара је углавном надземна, а мањим делом подземна. Мрежа фиксне телефоније је задовољавајућег квалитета и у доста је бољем стању од мрежа у околним општинама.Има 10 пошти са 17012 телефонска претплатника. Мобилна телефонија - Унутар територије града Новог Пазара присутни су сви оператери који послују на територији Републике (Телеком Србије А.Д., Теленор и ВИП). Покривеност територије сигналом и сама јачина сигнала оператера мобилне телефоније је у глобалу задовољавајућа. Присутни су сви интернет провајдери који су присутни на територији Републике, задовољавајућа је покривеност интернетом. Водоснабдевање - Организовано јавно водоснабдевање врши се из природног извора реке Рашке. Квалитет произведене пијаће воде је задовољавајућег квалитета. Активности водоснабдевања су у надлежности ЈКП Водовод и канализација , за обављање комуналне делатности - ЈКП Водовод и канализација Нови Пазар. Укупно захваћене воде , хиљ.м3 је 11700, испоручене воде за пиће хиљ.м3 6332 .Укупна дужина водоводне мреже износи око 240 km , број домаћинстава прикључених на водоводну мрежу је 20465. На територији месних заједница функционишу мањи сеоски водоводи, који нису у систему редовне контроле квалитета воде. Такође, неки делови општине још увек немају организовано снабдевање водом, а локално становништво се њом снабдева најчешће из сопствених бунара. Такође , постоји проблем код снабдевања водом становништва у висинским зонама града, због смањеног капацитета воде у летњим периодима и због нестанка струје (коришћење црпних пумпи). Канализација отпадних вода - Канализациона мрежа (комунална и атмосферских отпадних вода) постоји само на територији града Новог Пазара. Канализациона мрежа се протеже дужином од око 152km , број домаћинстава прикључених на канализациону мрежу је 17350. Укупно испуштене отпадне воде ,хиљ.м3 је 6278, а испуштене отпадне воде у системе за одвођење отпадних вода, хиљ.м3 је 5788 .Села на територији града Новог Пазара немају изграђену канализациону мрежу. Фекалне воде домаћинстава се одлажу у септичке јаме. Површинске воде (атмосферске) се одводе системом отворених канала и затвореним системом канализације у главни канал или у реку Рашку.

Показатељи развоја пољопривреде

Пољопривредно земљиште: Пољопривредно земљиште: Подручје града Новог Пазара је карактеристично по значајном проценту брдског земљишта, док су виши делови формиран у еруптивним и метаморфним стенским масивима. Нижи брежуљкасти и равничарски делови налазе се на речним наслагама, у сливу река Рашка, Јошаница и Дежева. Погодно је за гајење пшенице до 800 м н.в. а остала жита и кромпир до највећих висина. У рељефу се истичу речна долине. Према резултатима пописа пољопривреде из 2012.године укупна површина расположивог пољопривредног земљишта износи 36.669 ха од тога коришћено пољопривредно земљиште 19.950,97 ха а ливаде и пашњаци 13.668 ха. Укупна површина под системима за наводњавање износи 793 ха од тога систем "кап по кап" 498 ха и остало 295 ха. По подацима Службе за катастар, Програм за 2021.годину укупна површина пољопривредног земљишта у државној својини износи 4788, 2308 ха, планирано за закуп је 2735,1411 ха у 527 јавних надметања а тренутно се издаје 56,6081 ха (дванаест уговора -период закупа 10 година) и 7,5920 ха (седам уговора -период закупа 15 година).

Вишегодишњи засади: Вишегодишњи засади: На основу састава и конфигурације земљишта Нови Пазар има предиспозиције за развој воћарства, пре свега шљиве и јабука а у порасту је узгој малина, што доприноси руралном развоју и економском оснаживању пољопривредних произвођача. По подацима пописа пољопривреде 2012. на територији града Новог Пазара се под воћњацима налази 1178ха, од тога под екстензивном производњом 951,7ха. Под виноградима се налази мање од 1,5 ха земљишта на целокупној територији града. Најзначајније воћарске културе су: Шљива - 163,2 ха; Јабука - 55,3 ха; Крушка - 3 ха; Орах - 3,7 ха; Лешник - 0,4 ха; Бресква - 0,1ха, Трешња 0,3ха, малине 20 ха. Општи подаци о пољопривредним газдинствима на основу анкете Завода за статистику су следећи: број газдинстава 5411, коришћено пољопривредно земљиште 18129 од тога оранице и баште 4242, воћњаци 1424, виноградима 1, ливаде и пашњаци 12275.Процентуално најзаступљеније воће су шљиве, јабуке, малине и ораси.

Сточни фонд: Град Нови Пазар је територија са значајном традицијом у сточарској производњи, нарочито када се ради о говедарству, према подацима пописа око 40% расположивог пољопривредног земљишта је под ливадама и пашњацима.На овом подручју изражена су два основна климатска типа: умерено континентална клима и висинска планинска клима са изразито хладним зимама. По свом географском и рељефном положају ово подручје представља повољан терен за интензивну сточарску производњу.Ту се пре свега мисли на производњу крављег млека и јунећег и јагњећег меса.Очувана животна средина чини основу за производњу здраве хране. Према подацима из пописа пољопривреде 2012. године, на територији града се гаји око 9.645 грла говеда, затим 3.304 свиња, 16.091 оваца, 49.368 живине и пчелиње друштво. Према подацима анкете о структури пољопривредних газдинстава стање сточног фонда је следеће : говеда 11955, свиње 3032, овце 12477, живина 31058. Површина под ливадама и пашњацима је 12275. На основу података и на основу дугогодишње традиције као и услова за узгој и прехрану животиња основна производна оријентација наших произвођача је производња млека и производа од млека.Основни производи су паприка у павлаци,сир, кајмак, сурутка, пршута и судук, мед.

Механизација, опрема и објекти: Пољопривредна газдинства на територији Новог Пазара поседују углавном застарелу механизацију, неадекватну што због материјалне немогућности за набавку нове механизације што због конфигурације терена, пошто је могућа примена само мањих машина. Углавном се иде на удруживање и набавку механизације преко Удружења пољопривредника коју могу да користе сви чланови Удружења. У табелама су наведени подаци о објектима за смештај животиња, објектима за смештај пољопривредних производа, објектима за смештај машина и опреме, као и врсти машина и опреме коју поседују пољопривредна газдинства по попису пољопривреде из 2012.године. Такође, по попису пољопривреде газдинства поседују 4 стакленика и 452 пластеника без података о капацитету.

Објекти за смештај животиња на пољопривредним газдинствима по подацима пописа пољопривреде 2012.године

животиње	број	капацитет(места)
говеда	9.645	/
свиње	3.304	/
овце	16.091	/
кокоши	49.368	/

Објекти са смештај пољопривредних производа , по подацима пописа пољопривреде 2012.године

редни број	назив објекта	број	капацитет (м2)
1.	кошеви за кукуруз	237	3191
2.	амбари	354	6628
3.	сушаре	44	415
4.	објекти за силажу	7	550
5.	објекти за смештај машина и опреме	665	29200

Машине и опрема на газдинствима по попису пољопривреде из 2012.године

Редни број	Машине и опрема	Број
1.	Трактори	3300
2.	Комбајни	37
3.	Берачи кукуруза	6
4.	Плугови	1614
5.	Тањираче	68
6.	Дрљаче	1222
7.	Сетвоспремачи	7
8.	Рогофрезе	552
9.	Растурачи минералног ђубрива	39
10.	Растурачи стајњака	35
11.	Сејалице	118
12.	Прскалице	312
13.	Тракторске приколице	1106
14.	Косилице	1822

Радна снага: На територији града Новог Пазара, по подацима пописа пољопривреде 2012. године, чланови пољопривредних газдинстава броје 4.938 лица, од чега 4.348 лице мушког и 590 лица женског пола. На породичним пољопривредним газдинствима је евидентирано 7.487 лица и то 4.714 мушкараца и 2.773 жена. Пољопривредна газдинства-правна лица имају 8 чланова, 8 лица мушког рода . Од укупног броја лица, чланова пољопривредног газдинства, 4.938 лица су носиоци газдинства, док су 7.487 лица чланови породице и рођаци који на пољопривредним газдинствима обављају пољопривредну делатност. На пољопривредним газдинствима града Новог Пазара годишње се ангажује укупно 3.228 радне јединице.

Структура пољопривредних газдинстава: Када се говори о структури пољопривредних газдинстава, може се рећи да на територији града доминирају релативно мала газдинства која углавном немају одређену специјалност. Најчешће чланови тих газдинстава остварују и приходе од других делатности, из радног односа, самосталне делатности или пензија из радног односа. Мали је број пољопривредних газдинстава којима је пољопривреда једина делатност. У табелама је приказана структура пољопривредних газдинстава према броју условних грла и површини обрађеног земљишта . Анализом горњих табела, долази се до закључка да највећи део газдинстава обрађује мање од 5ха земљишта. Такође највећи проценат газдинстава на свом газдинству има мање од 5 условних грла стоке. Претходне тезе говоре у корист констатације о малом обиму пољопривредне производње у већини газдинстава .

Структура пољопривредних газдинстава према броју условних грла. Извор: Попис пољопривреде 2012.

Број условних грла	<4	5-9	10-14	15-19	20-49	50-99	100-499	Укупно
Број газдинстава	4215	650	138	32	7	2	-	5044
% од укупног броја	83,56	12,89	2,74	0,63	0,14	0,04	-	100

Структура пољопривредних газдинстава према површини обрађиваног земљишта.
Извор: Попис пољопривреде 2012. год.

	Укупно	Без земљишта	<1 ха	>1ха < 2 ха	>2 ха < 5 ха	>5 ха < 10 ха
ПГ	5044	12	1173	1165	1667	751
Ха	19951	/	776	1731	5462	5192

Производња пољопривредних производа: Производња пољопривредних производа се занима углавном на сточарству и ратарству, а мање на производима воћарства. Степен финализације пољопривредних производа је низак и најчешће се ради о примарној производњи пољопривредних производа. Разлог за то је недостатак прерадних капацитета као и недовољна тржишна оријентација самих произвођача. Засејане површине најважнијих култура по групама су житарице: пшеница 1739,7404, кукуруз 707,6127, сточни јечам 332,9973, овас 224,9170 (у ха); крмно биље: луцерка 678,3262, детелина 376,4234, засноване ливаде (сејанице) 493,5248 (у ха); поврће: конзумни кромпир 595,0078, пасуљ 63,3284, купус 76,7039, конзумни црни лук 44,1756 (у ха); воће: шљиве 461,5021; јабуке 182,9624; малине 66,5389 (у ха).

Земљорадничке задруге и удружења пољопривредника: На територији града има регистровано удружење пољопривредника Међуопштинска унија пољопривредних удружења "МОУПУ" која у свом саставу има 25 удружења пољопривредника и 2 удружења пчелара, са укупно 1070 чланова, које активно функционише на територији града и послује као непрофитна организација са циљем унапређења пољопривредне производње у области ратарства, повртарства, воћарства, сточарства и пчеларства. "МОУПУ" је врло активна у свом раду, конкурисали су у сарадњи са Градском управом Нови Пазар код међународних организација ЕУ ПРОГРЕС, ТИКА за набавку механизације, система за наводњавање, садница малина, кошница, ројева и остале опреме за пчеларе и др. Такође, тесно сарађују са Пољопривредном стручном службом Нови Пазар. На територији града има регистровано и 7 земљорадничких задруга са шифром делатности углавном узгој музних крава, мање гајење жита и прераде млека.

Трансфер знања и информација: Град Нови Пазар је у претходном периоду предузимао низ мера како би омогућио ефикасан трансфер знања и информација из области пољопривреде. Тај тренд ће бити настављен и у будућности. Већ традиционално пољопривредници са територије града имају могућност посете Новосадском Сајму пољопривреде као и Сајму пчелара у Београду у организацији градске управе, посете општинама које имају примат у производњи малина ради практичног рада на терену и упознавања са свим новинама. Поред тога, сваке године организују се предавања из свих области пољопривреде, са посебним освртом на сетву. Новопазарским пољопривредницима су на располагању стручна лица одељења за привреду, градске управе града Новог Пазара. Уз помоћ Пољопривредне саветодавне и стручне службе врши се процена земљишта за узгој нових култура, пре свега малина и успешно су засађени малињаци уз помоћ града и донатора, такође је први пут засађена и плантажа шипурка. Тако да се сваке године иде на праћење стања и увођење новина.

ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ ПЛАНИРАНИХ МЕРА И ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА

Табела 1. Мере директних плаћања

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ постицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
	УКУПНО						

Табела 2. Мере кредитне подршке

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ постицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
1	Кредитна подршка	100.2	300.000,00	0,00	100	0,00	0,00
	УКУПНО		300.000,00				

Табела 3. Мере руралног развоја

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
1	Инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава	101	13.200.000,00	70	0,00	0,00
	УКУПНО		13.200.000,00			

Табела 4. Посебни подстицаји

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ постицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
	УКУПНО						

Табела 5. Мере које нису предвиђене у оквиру мера директних плаћања, мера кредитне подршке, мера руралног развоја и посебних подстицаја

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ постицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
	УКУПНО						

Табела 6. Табеларни приказ планираних финансијских средстава

Буџет	Вредност у РСД
Укупан износ средстава из буџета АП/ЈЛС планираних за реализацију Програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја (без пренетих обавеза)	13.500.000,00
Планирана средства за директна плаћања	0,00
Планирана средства за кредитну подршку	300.000,00
Планирана средства за подстицаје мерама руралног развоја	13.200.000,00
Планирана средства за посебне подстицаје	0,00
Планирана средства за мере које нису предвиђене у оквиру мера директних плаћања, кредитне подршке и у оквиру мера руралног развоја	0,00
Пренете обавезе	0,00

Циљна група и значај промене која се очекује за кориснике: Корисници мера подршке из Програма су регистрована пољопривредна газдинства града Новог Пазара, тј. регистрована пољопривредна газдинства чије је седиште/адреса на територији града Новог Пазара. Поред тога, циљна група су и правна лица која се баве пољопривредном производњом и развојем пољопривреде на територији града Новог Пазара (удружења, задруге, стручне службе и сл.). Овај Програм треба за циљ да има унапређење пољопривредне производње у граду Новом Пазару кроз унапређење постојећих и усвајање нових знања и вештина из области пољопривреде, побољшање конкурентности и ефикасности производње, побољшање генетске основе у говедарству, стимулисање удруживања, смањење незапослености, а остварењем свих тих циљева и побољшање квалитета живота у селима.

Информисање корисника о могућностима које пружа Програм подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја: Потенцијални корисници подстицајних мера из Програма биће информисани преко средстава јавног информисања, кроз конкурсе и јавне позиве за расподелу средстава предвиђених појединачним мерама. Конкурси и јавни позиви биће објављивани средствима јавног информисања на званичном сајту града, путем Пољопривредне саветодавне и стручне службе, МОУПУ.

Мониторинг и евалуација: Праћење реализације Програма вршиће стручне службе градске управе града Новог Пазара. Резултати за сваку од мера садржаних у програму биће оцењени на основу индикатора детаљније образложених у следећем поглављу.

II. ОПИС ПЛАНИРАНИХ МЕРА

2.1. Назив и шифра мере: 100.2 Кредитна подршка

2.1.1. Образложење: Пољопривредна производња се најчешће обавља на граници рентабилности. Коришћење кредита за финансирање пољопривредне производње додатно оптерђује цену производа, због трошкова камата на кредите, те негативно утиче на ценовну конкурентност производа. Такође, пољопривредници немају обртних средстава, па су принуђени да користе кредитна подстицајна средства, која због специфичности на овом подручју се избегавају због камата, како би делимично предупредила овај проблем градска управа Новог Пазара кроз ову меру на себе преузима трошкове камата за пољопривредне кредите који доспевају на плаћање у 2021.години. Град ће суфинансирати захтеве корисника у којима ће бити искључиво један уговор о пољопривредном кредиту склопљен са банком. За ову меру предвиђена су средства у износу од 300.000,00 динара.

2.1.2. Циљеви мере: Суфинансирање камата за пољопривредне кредите ће подстаћи пољопривреднике да користе што више кредита како би модернизовали производњу, побољшали своју конкурентност на тржишту и тако се економски оснажили, а такође ће их подстаћи да буду што активнији и иновативнији у тражењу нових извора средстава, што све доприноси побољшању амбијента на нивоу локалне самоуправе. Општи циљеви су: модернизација производње, побољшање конкурентности, повећање продуктивности. Специфични циљеви су : олакшано финансирање проширења, интензивирања и модернизовања пољопривредне производње.

2.1.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Мера је садржана у НППР.

2.1.4. Крајњи корисници: Индивидуални пољопривредни произвођачи уписани у регистар пољопривредних газдинстава.

2.1.5. Економска одрживост: За реализацију ове мере није потребно подносити бизнис план или пројекат о економској одрживости улагања.

2.1.6. Општи критеријуми за кориснике: Да буду носиоци регистрованог пољопривредног газдинства са територије града Новог Пазара; • Да имају Уговор о пољопривредном кредиту са банком; • Изјава о намени кредита по областима (сточарство, ратарство, повртарство, воћарство...)

2.1.7. Специфични критеријуми: Да камата по предметном кредиту, у одређеном делу или у целости доспева у 2021.години.

2.1.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
100.2.1	Суфинансирање камата за пољопривредне кредите

2.1.9. Критеријуми селекције:

2.1.10. Интензитет помоћи: Град Нови Пазар ће сносити трошкове камата по кредиту за пољопривредне кредите који на наплату доспевају у 2021.години до износа предвиђених средстава утврђених програмом.

2.1.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Процент реализације средстава планираних за ову меру
2	Број пољопривредних газдинстава која су била корисници
3	Број одбијених захтева
4	Број поднетих захтева

2.1.12. Административна процедура: Реализацију ове мере спроводиће стручне службе градске управе . Јавни позив за пријављивање за суфинансирање камате за пољопривредне кредите биће објављен у средствима јавног информисања, на сајту града Новог Пазара, на огласној табли ГУ. Пријем захтева биће вршен на писарници градске управе Новог Пазара, попуњавањем пријавног обрасца у периоду од дана објављивања до 15.децембра 2021.године или до утрошка средстава предвиђених за ову намену. Захтев треба да садржи следећу документацију: • Доказ о активном статусу пољопривредног газдинства; • Фотокопију личне карте носиоца газдинства; • Фотокопију картице текућег рачуна; • Фотокопију Уговора о пољопривредном кредиту ; • План отплате кредита; • Изјаву о намени кредита по областима (сточарство, ратарство, повртарство,воћарство). Након пријема и обраде Захтева, радиће се по систему прво пристиглих захтева до утрошка средстава планираних за ову намену, доношењем решења о одобравању подстицаја подносиоцима захтева, затим ће се склопити Уговор између корисника подстицајних средстава и Градоначелника града Новог Пазара, који ће дефинисати права и обавезе обе уговорне стране,очекивано време за доношење решења и склапање уговора је тридесет дана.Пренос средстава биће вршен у износу камата које доспевају на наплату у 2021. години, у складу са планом отплате кредита, а по достављању доказа о измирењу обавеза према кредиту од стране подносиоца захтева за подстицајна средства.

2.2. Назив и шифра мере: 101 Инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава

2.2.1. Образложење: Да би пољопривредна газдинства града Новог Пазара била конкурентна на тржишту пољопривредних производа неопходно је да имају конкурентан производ и по питању обима производње и квалитета. Да би се ови захтеви испоштовали потребне су сталне инвестиције у проширење и модернизацију производње. Сектор сточарство : Брдско-планинско подручје карактеристично је за развој сточарства, ова мера подстицаја користила би се за набавку машина и опреме за припрему сточне хране ,музилица, чобаница ,као и остала набавка машина за сточарство. За ову намену предвиђено је 3.737.170,00 динара. Сектор воћарство и повртарство : Град Нови Пазар има повољне услове за развој воћарства и повртарства, али ове производње карактерише мала, неспецијализована производња, са не баш јасном тржишном оријентацијом, неадекватна опремљеност механизацијом примењивом на брдско-планинском подручју.Такође, због све већих промена и температурних варирања програмом се подстиче пластеничка производња поврћа, која ће заштитити поврће од негативних температурних промена. На територији града у експлоатацији је 1178 ха воћњака, од чега је преко 80 % екстензивна производња. Највеће површине су под шљивом, која се у највећем делу преради на газдинствима, док се мали део прода у свежем стању. Ова мера има за циљ да помогне произвођачима да набавком нових машина и опреме повећа обим и подигне квалитет и интензивност производње у воћарству и повртарству. За ову намену је опредељено 7.619.339,21динара. Сектор пчеларство: Пчеларство представља атрактивну пољопривредну делатност, која последњих година почиње да добија јасно тржишно усмерење, нарочито ка страним тржиштима. Такође се придаје све већи значај очувању пчелињих друштава и уопште пчела као битног фактора за очување човечанстава , јер је приметно изумирање пчела. Мед са ових подручја је окарактерисан као мед високог квалитета и Град Нови Пазар ће кроз учешће у трошковима набавке пчеларске опреме и друштава покушати да анимира што више људи за овај вид привређивања. За ову намену опредељена су средства у износу од 1.843.490,79 динара.

2.2.2. Циљеви мере: Општи циљеви: 1.Модернизација и повећање производње, побољшање квалитета производа; 2.Побољшање конкурентности; 3.Смањење незапослености; 4.Повећање дохотка грађана кроз бављење овим делатностима. Специфични циљеви по секторима: Сектор сточарство :повећање производње млека и меса. Сектор воће и поврће :повећање површина под воћњацима,интензивирање воћарске производње,проширење обима повртарске производње и повећање квалитета производа,

интензивирање повртарске производње. Сектор пчеларство :повећање производње меда и очување и очување пчела.

2.2.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Мера је садржана у у НППР.

2.2.4. Крајњи корисници: Индивидуални пољопривредни произвођачи уписани у регистар пољопривредних газдинстава.

2.2.5. Економска одрживост: За реализацију ове мере није потребно подносити бизнис план или пројекат о економској одрживости улагања.

2.2.6. Општи критеријуми за кориснике: Да су носиоци регистрованих пољопривредних газдинстава са територије града Новог Пазара.

2.2.7. Специфични критеријуми: У сектору производње млека прихватљиви корисници треба да : 1)у РПГ имају пријављен сточни фонд (податке о врсти животиња и броју газдинства (ХИД) на којим се држе или узгајају; 2) Имају у свом власништву , односно у власништву члана регистрованог пољопривредног газдинства, 1-19 млечних крава; 3) У случају набавке нових машина и опреме за наводњавање, имају у свом власништву, односно у власништву члана регистрованог пољопривредног газдинства максимално до 100 млечних крава; 4) У случају када се ради о набавци квалитетних приплодних грла, на крају инвестиције имају у свом власништву , односно у власништву члана регистрованог пољопривредног газдинства :3-100 крава млечних раса. У сектору производње меса прихватљиви корисници треба да : 1)У РПГ имају пријављен сточни фонд (податке о одговарајућој врсти животиња и броју газдинства (ХИД) на којима се држе или узгајају); 2) У Регистру објеката, односно одобрених објеката (у складу са посебним прописом којим се уређује регистрација, односно одобравање објеката за узгој, држање и промет животиња) имају регистроване, односно одобрене објекте са капацитетима за тов/узгој: мање од 20 јунади и/или мање од 150 грла оваца/коза и /или мање од 30 крмача и/или мање од 100 товљеника свиња у турнусу и/или од 1.000- 3.999 бројлера у турнусу; 3) У случају када се ради о набавци квалитетних приплодних грла, на крају инвестиције имају у свом власништву, односно у власништву члана регистрованог пољопривредног газдинства:5-100 товних раса, или 10-300 грла оваца/коза, или 10-400 грла свиња, или до 5000 кока носиља. У сектору пчеларства прихватљиви корисници треба да : 1)имају 5-500 кошница пријављених у Централној бази података о обележавању животиња код Управе за ветерину. У сектору производње воћа, грожђа, поврћа, хмеља и цвећа прихватљиви корисници треба да: 1) у РПГ имају уписано пољопривредно земљиште под производњом одговарајућих биљних култура; 2)имају: мање од 2 ха јагодичастог воћа и хмеља; односно мање од 5 ха другог воћа, односно 0,1- 50 ха цвећа, односно 0,2-100 ха винове лозе; 3) случају подизања нових или обнављања постојећих (крчење и подизање) производних (са наслоном) и матичних засада воћака и винове лозе прихватљиви корисници су пољопривредна газдинства која на крају инвестиције имају у свом власништву, односно у власништву члана РПГ: 0,1-50 ха јагодистих врста воћака , 0,3-100 ха другог воћа, до 2 ха винове лозе; 4)Прихватљиви корисници су пољопривредна газдинства која на крају инвестиције имају у свом власништву мање од 0,5 ха пластеника или мање од 3 ха производње поврћа на отвореном простору ; 5) За инвестиције везане за производњу грожђа, пољопривредници са површинама до 2 ха под виноградима уписаних у Виноградарски регистар на крају инвестиције ,у складу са законом којим се уређује област виноградарства и винарства, могу да остваре подршку за набавку механизације, опреме, квалитетног садног материјала и др; 6) за инвестиције везане за производњу садног материјала , буду уписани и у Регистар произвођача садног материјала, у складу са законом којим се уређује област производње садног материјала, на крају инвестиције имају до 50 ари под расадима.

2.2.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
101.1.3	Опрема за мужу, хлађење и чување млека на фарми, укључујући све елементе, материјале и инсталације
101.1.5	Машине и опрема за припрему сточне хране, за храњење и напајање животиња (млинови и блендери/мешалице за припрему сточне хране; опрема и дозатори за концентровану сточну храну; екстрактори; транспортери; микс приколице и дозатори за кабасту сточну храну;
101.1.8	Опрема за фиксне ограде и електричне ограде за пашњаке/ливаде
101.2.5	Машине и опрема за складиштење и припрему сточне хране, за храњење и појење животиња (млинови и блендери/мешалице за припрему сточне хране; опрема и дозатори за концентровану сточну храну; екстрактори; транспортери; микс приколице и дозатори за кабасту ст
101.4.2	Подизање и опремање пластеника за производњу поврћа, воћа, цвећа и расадничку производњу
101.4.19	Машине за примарну обраду земљишта
101.4.20	Машине за допунску обраду земљишта
101.4.21	Машине за ђубрење земљишта
101.4.23	Машине за садњу
101.4.24	Машине за заштиту биља
101.4.25	Машине за убирање односно скидање усева
101.4.28	Машине, уређаји и опрема за наводњавање усева
101.6.2	Набавка опреме за пчеларство

2.2.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1	Члан Међуопштинске уније пољопривредних удружења "МОУПУ"	да	20

2.2.10. Интензитет помоћи: Максимално учешће подстицајних средстава града Новог Пазара у укупним инвестицијама је 70%.

2.2.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Број пчелара- корисника подстицајних средстава
2	Процент реализације средстава планираних за ову меру
3	Број корисника подстицајних средстава
4	Број пољопривредних газдинстава која су била корисници
5	Број одбијених захтева
6	Број поднетих захтева

2.2.12. Административна процедура: Реализацију мере за сва четири сектора спроводиће стручне службе градске управе града Новог Пазара уз сарадњу Пољопривредне саветодавне стручне службе (ПССС) и Међуопштинске уније пољопривредних удружења (МОУПУ). Сукцесивно током календарске године биће расписивани јавни позиви за набавку механизације по принципу најповољнијег понуђача, до утрошка средстава, у периоду од дана објављивања до 20.децембра 2021.године. Набављена опрема ће се делити пољопривредницима.Јавни позив ће детаљније дефинисати потребну документацију, као и остале услове за коришћење подстицајних средстава.

III. ИДЕНТИФИКАЦИОНА КАРТА

Табела: Општи подаци и показатељи

Назив показатеља	Вредност, опис показатеља	Извор податка и година
ОПШТИ ПОДАЦИ		
Административни и географски положај		
Аутономна покрајина	/	рзс*
Регион	Регион Шумадије и Западне Србије	рзс*
Област	Рашка област	рзс*
Град или општина	град	рзс*
Површина	742 км ²	рзс*
Број насеља	99	рзс*
Број катастарских општина	99	рзс*
Број подручја са отежаним условима рада у пољопривреди (ПОУРП)	99	
Демографски показатељи		
Број становника	107071	рзс**
Број домаћинстава	24090	рзс*
Густина насељености (број становника/површина, км ²)	144	
Промена броја становника 2011:2002 (2011/2002*100 - 100)	+16,76%	рзс**
- у руралним подручјима АП/ЈЛС	+2491	рзс**
Становништво млађе од 15 година (%)	24,69	рзс**
Становништво старије од 65 година (%)	8,83	рзс**
Просечна старост	35	рзс*
Индекс старења	52	рзс*
Без школске спреме и са непотпуним основним образовањем (%)	5 %	рзс*
Основно образовање (%)	37 %	рзс*
Средње образовање (%)	47 %	рзс*
Више и високо образовање (%)	11 %	рзс*
Пољопривредно становништво у укупном броју становника (%)	12 %	Процена
Природни услови		
Рељеф (равничарски, брежуљкасти, брдски, планински)	Брдско-планински	Интерни
Преовлађујући педолошки типови земљишта и бонитетна класа	Шкриљци, пешчари, кречњаци 4-8 класе	Интерни
Клима (умерено-континентална, субпланинска ...)	Умерено-континентална	Интерни
Просечна количина падавина (mm)	627 mm	Интерни
Средња годишња температура (oC)	9,4	Интерни
Хидрографија (површинске и подземне воде)	Слив реке Рашке захвата површ. 1193 км ² , дужина мреже водотокова износи 879 км	Интерни
Површина под шумом (ha)	37488,11	рзс*

Површина под шумом у укупној површини АП/ЈЛС (%)	51 %	рзс*
Пошумљене површине у претходној години (ha)	14,87	рзс*
Посечена дрвна маса (m3)	3755	рзс*
ПОКАЗАТЕЉИ РАЗВОЈА ПОЉОПРИВРЕДЕ		
Стање ресурса		
Укупан број пољопривредних газдинстава:	5044	рзс***
Број регистрованих пољопривредних газдинстава (РПГ):	3344	Управа за трезор
- породична пољопривредна газдинства (%)	99,94 %	
- правна лица и предузетници (%)	0,06%	
Коришћено пољопривредно земљиште - КПЗ (ha)	18129	рзс***
Учешће КПЗ у укупној површини ЈЛС (%)	24,43 %	
Оранице и баште, воћњаци, виногради, ливаде и пашњаци, остало(18) (ha, %)	75 %	рзс***
Жита, индустријско биље, поврће, крмно биље, остало(19) (ha, %)	21 %	рзс***
Просечна величина поседа (КПЗ) по газдинству (ha)	3,95 ха	рзс***
Обухваћеност пољопривредног земљишта комасацијом (ha)	0	Интерни
Обухваћеност земљишта неким видом удруживања (ha)	0	Интерни
Број пољопривредних газдинстава која наводњавају КПЗ	1332	рзс***
Одводњавана површина КПЗ (ha)	0	Интерни
Наводњавана површина КПЗ (ha)	793 ха	рзс***
Површина пољопривредног земљишта у државној својини на територији АП(20) (ha)	4788,2308	Интерни
Површина пољопривредног земљишта у државној својини која се даје у закуп (ha):	2735,08970	Интерни
- физичка лица (%)	100 %	Интерни
- правна лица (%)	0	Интерни
Говеда, свиње, овце и козе, живина, кошнице пчела (број)	86835	рзс***
Трактори, комбајни, прикључне машине (број)	10238	рзс***
Пољопривредни објекти (број)	4285	рзс***
чч, сушаре, стакленици и пластеници (број)	504	рзс***
Употреба минералног ђубрива, стајњака и средстава за заштиту биља (ha, број ПГ)	Мин. ђуб.-3651/2905ПГ, Стајњак-3499/3572ПГ Зашт.биља-1637/1889ПГ	рзс***
Број чланова газдинства и стално запослених на газдинству:	12425 на пор.газдинству, 0 стално запослениц	рзс***
(на породичном ПГ: на газдинству правног лица/предузетника) (ha)	12425 на пор.газдинству, 8 на газдин.прав.лица	рзс***
Годишње радне јединице (број)	3228	рзс***
Земљорадничке задруге и удружења пољопривредника (број)	7 задруга, 25 удружења	Интерни
Производња пољопривредних производа(количина):		
- биљна производња (t)	15 т/ха	рзс***
- сточарска производња (t, lit, ком.)	Говеда грла 9645 ,овце 16091,свиње 3304, живина ком. 49368, кошнице 10000	Интерни

ПОКАЗАТЕЉИ РУРАЛНОГ РАЗВОЈА		
Рурална инфраструктура		
<i>Саобраћајна инфраструктура</i>		
Дужина путева(km)	733,889	рзс*
Поште и телефонски претплатници (број)	поште 10 , тел.претплатници 17012	рзс*
<i>Водопривредна инфраструктура</i>		
Домаћинства прикључена на водоводну мрежу (број)	20465	рзс*
Домаћинства прикључена на канализациону мрежу (број)	17350	рзс*
Укупне испуштене отпадне воде (хиљ.м3)	6278	рзс*
Пречишћене отпадне воде (хиљ.м3)	/	рзс*
<i>Енергетска инфраструктура</i>		
Производња и снабдевање електричном енергијом (број)	На територији града не постоји погон за производњу ел.енергије, дистрибутер је ЕД Краљево	Интерни
<i>Социјална инфраструктура</i>		
Објекти образовне инфраструктуре (број)	Предшкол.образовање: 27 објеката, ОШ:16 објеката са 27 објеката ист.одељења,Средње школе :7 објеката и 2 Универзитета	рзс*
Број становника на једног лекара	388	рзс*
Број корисника социјалне заштите	2131	рзс*
<i>Диверзификација руралне економије</i>		
Запослени у секторима пољопривреде, шумарства и водопривреде (број)	Рег.индив.пољопр.592, у правним лицима 60	рзс* рзс***
Газдинства која обављају друге профитабилне активности(30) (број)	25- народна радиност	рзс***
Туристи и просечан број ноћења туриста на територији АП/ЈЛС (број)	Укупно туриста 22429: домаћи 13885, страни 8544 ; укупно ноћења 38304: домаћи 23925, страни 14379: просечан број ноћења :домаћи 1,7; страни 1,7	рзс*
<i>Трансфер знања и информација</i>		
Пољопривредна саветодавна стручна служба (да/не)	Да	Интерни
Пољопривредна газдинства укључена у саветодавни систем (број)	120	ПССС

Датум и место

М.П.

Потпис овлашћеног лица у АП/ЈЛС